BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 58-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { În România 3 lei / În străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 90 Vineri 4 Aprilie 1941
12 Pagini

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25

CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10; SECRETARIATUL DE REDACTIE: 3.30.15

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

ABONAMENTE IN TARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CALATORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei UNIV.-SPORT 500 lei

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT STELIAN POPESCU

INSĂMÂNȚĂRILE DE PRIMĂVARĂ

E timpul ogoarelor. Vremea este bună și plugarul harnic se grăbește să arunce sâmânța în pământul primitor. Se cere însă o stăruință din partea tuturor plugarilor, de a produce astăzi pe ogoarele lor cât mai mult și recolte cât mai bune.

Nu trebue să uităm marile lipsuri provocate în economia țării de recolta slabă a anului trecut, care n'a putut face față tuturor nevoilor.

Sporirea producției agricole răspunde astăzi unor necesități absolut imperioase pentru ca să putem trece cu bine aceste împrejurări ale războiului.

Trebue în primul rând să se asigure hrana populației, ca să nu ducă lipsă, și în al doilea rând e nevoe să se realizeze un disponibil la export ca să putem avea în schimb pe deoparte mașinile și uneltele agricole trebuitoare unei țări care are 80% din populația sa agricultori, iar pe de altă parte să avem posibilitatea de a înzestra armata cât mai bine cu utilajul modern.

Deaceea se impune să nu rămână nici un petec de pământ necultivat. Pentru țăran ca și pentru orășan o brazdă neînsămânțată e o pagubă întâi pentru ei și în al doilea rând pentru economia țării, care trebue ajutată prin brațele și puterile tuturor.

Din datele oficiale pe care le avem la îndemână reese că în toamnă s'a însămânțat o suprafață de 2.443.243 ha., față de anul 1939, când au fost însămânțate numai 2 milioane 236.362 ha. Avem deci un plus de 207.881 ha., care constitue un spor de recoltă de aproape 10%.

In primăvara aceasta însămânțările au început mai de vreme ca deobiceiu și s'a ajuns la o suprafață de 197.702 ha., însămânțate cu cereale și plante de primăvară.

In privința însămânțărilor de primăvară stau în frunte următoarele județe: Constanța 10.156 ha.; Brăila 5817; ha.; Ilfov 4.403 ha.; Dolj 4209 ha.; Ialomița 3819 ha.; Buzău 2716 ha.; Romanați 2607 ha.; Arad 1899 ha.; Timiș 1712 ha.

In județele din Moldova și cele de deal, dat fiind condițiile de temperatură, însămânțările încep mai târziu ca în celelalte regiuni.

De remarcat faptul că anul acesta agricultorii au intensificat cultura plantelor care pot înlocui o serie de articole alimentare ce se găsesc din ce în ce mai greu din cauza războiului.

Odată cu însămânțările plugarii ca și autoritățile trebue să fie preocupați și de grija de a se asigura paza ogoarelor împotriva stricăciunilor.

Dacă s'ar socoti anual pagubele ce se fac semănăturilor și recoltelor din cauza ciorilor, șoarecilor de câmp, păsărilor de curte și animalelor lăsate de capul lor de locuitori, s'ar ajunge la sume impresionante.

Pagubele se resfrâng asupra agricultorului ca și asupra economiei generale.

Acum câțiva ani au fost câțiva prefecți cari luaseră buna măsură de a întreprinde, în cuprinsul județelor pe care le conduceau, stârpirea ciorilor, dușmanul cel mai mare al ogoarelor.

Autoritățile administrative organizaseră împreună cu țăranii echipe pentru distrugerea cuiburilor și ouălor de cioară.

Măsura ar putea fi reluată pentru toate județele pentrucă asigurând paza și îngrijirea semănăturilor, asigurăm o recoltă cât mai bună și mai bogată.

SPIRITUL DE CREAȚIE ROMÂNEASCĂ

Societatea arhitecților români și-a sărbătorit Duminica din urmă o jumătate de veac de existență, cu un singur supraviețuitor din cei 24 de membri câți semnaseră procesul verbal de constituirea societății în ziua de 26 Februarie 1891.

Pomenim mai întâi că arhitectura română, ca știință și ca artă, este mult mai veche decât data de constituire a societății. In adevăr, așa cum s'a relevat într'o cuvântare ținută Duminică, „începuturile arhitecturei românești pornesc dela acei meșteri anonimi, fără diplome, țăranii, care își construesc casele lor, pentru a continua cu arhitectura românească, ce a încremenit pentru veacuri în acele minuni de forme sacre, care împodobesc pământul țării—bisericile noastre vechi,—precum și cele prea puține palate domnești".

Dar jubileul de Duminică a fost un prilej cum nu se poate mai bine venit de a evidenția, pe baze de opere realizate, puterea de creație a spiritului românesc, afirmație în condițiuni de succes a specificului național românesc, atunci când e vorba de concretizarea lui în opere de artă — în cazul de față, în opere de artă arhitectonică.

Exemplele și dovezile, ce au fost aduse, sunt de natură să întărească încrederea în noi înșine și să împrăștie din mințile multora credința greșită că străinii ne sunt superiori în toate privințile și că, prin urmare, trebue să recurgem mereu la dânșii, la luminile și la priceperea lor.

Insemnăm aci două, trei din aceste exemple și dovezi.

In 1890—91, deci mai înainte ca Societatea arhitecților români să fi luat ființă, se publică un concurs internațional pentru proectele palatelor Camerei și Senatului.

(Continuare în pag. 2-a)

PE PLATOURILE BULGARIEI

Artileria germană trece prin vadul unui râu. In fund se văd înălțimile muntelui Șipca.

Situația din Balcani și din Mediterana

Forțele navale italiene

de R. SEIȘANU

Corespondenții ziarelor germane, italiene și americane din Belgrad, ca și presa din Berlin și Roma, consideră situația din Balcani agravată din cauza schimbării de poziție a Iugoslaviei și a consecințelor ce le-a provocat până acum această schimbare.

Din Berlin, s'a anunțat sosirea la Belgrad a d-lui Eden, ministrul de externe al Marei Britanii și a generalului Dill, șeful marelui stat major al armatei engleze. Notăm, că de câteva săptămâni cele două personalități britanice activează în Orient, în domeniul diplomatic și militar și prin desele lor deplasări întrețin legături strânse cu guvernele din Atena și Ankara. Reese din acest fapt, strămutarea centrului de gravitate al politicei de război britanice, în Orient.

După corespondentul ziarului american „New York Times" din Bitolia (Iugoslavia), armata grecească se pregătește să ia ofensiva pe întregul front albanez, între lacul Ohrida și coasta Adriaticei, sud de Valona; trupe engleze continuă să debarce în Grecia, iar Iugoslavia transportă numeroase trupe spre sud (frontiera Albaniei) și spre est, în apropiere de zona frontierei Bulgariei. Guvernul iugoslav declară însă, că politica sa continuă să fie amicală față de toți vecinii săi și ei face toate sforțările să mențină cele mai bune raporturi de prietenie cu ei.

După bătălia aero-navală din marea Ionică, ministerul marinei italiene, care a anunțat pierderea în acea bătălie, a trei cruișetoare și două contra-torpiloare, desminte că ar fi fost scufundat cruișetorul ușor „Bande Negre".

Care este acum situația navală din Mediterana? Inainte de a răspunde la această întrebare, reamintim cum au considerat situația navală din Mediterana, englezii și italienii, acum câteva săptămâni și de ce forțe navale a dispus Italia până la intrarea sa în război.

Presa italiană, ocupându-se de această declarație, a răspuns: flota italiană este aceea care ține în Mediterana 60 la sută din tonajul total al flotei britanice, adică aproape 700.000 tone.

Care a fost politica navală a Italiei fasciste și de ce forțe navale a dispus în Mediterana până la intrarea sa în război?

In politica sa navală guvernul fascist italian a urmărit să sporească treptat tonajul flotei spre a atinge paritatea cu flota franceză și să poată face față intereselor sale vitale din Mediterana. De aceea programul de construcții navale din ultimii ani al guvernului italian a fost asemănător cu cel al guvernului francez în ce privește bastimentele mari de linie (cuirasatele) și unitățile mijlocii și mici, însă cu anumite deosebiri de concepții privitoare la viteză, rază de acțiune și protecție.

Italia a ținut seama de faptul următor: Pe când flota franceză trebue să îndeplinească misiuni, atât în oceane, cât și în Mediterana, flota italiană are misiuni de îndeplinit numai în Mediterana, care fiind o mare interioară, reclamă o anumită strategie și tactică navală. Așa se explică pentru ce Italia a adoptat o concepție deosebită de cea franceză în construcția cruișătoarelor în sensul reducerii vitezii și a razei lor de acțiune spre a folosi beneficiul greutății în profitul protecției și a sporit numărul submarinelor pentru croazierile mijlocii și mici ce răspund mai bine spațiului mediteranean.

Până la 1932 flota italiană a dispus de 4 bastimente de linie (cuirasate) cu un tonaj total de 87.917 tone; 26 cruișătoare cu un tonaj total de 170.723 tone; 86 distrugătoare și 75 submarine. această flotă a reprezentat un tonaj total de 404.005 tone.

Când amiralitatea franceză a început să construiască două cuirasate ultra-moderne, Dunkerque și Strassbourg, amiralitatea italiană a cerut guvernului și a obținut autorizarea, să construiască și ea două cuirasate, deasemenea ultra-moderne, Vittorio Veneto și Littorio, dar în loc să reducă tonajul lor la 26.500 fiecare, l-a sporit la maximum de 35.000 tone, cât a autorizat conferința navală dela Washington și a modernizat cele patru cuirasate construite în 1913—1916, Cavour, Cesar, Dorio și Duilio, prin suprimarea turelei din mijloc, reducerea tunurilor la 10 și sporirea vitezei la 27 noduri la oră.

In ce privește cruișătoarele, Italia fascistă a construit 7 unități de câte 10.000 tone, cruișătoare din seria Condotiere cu o deplasare de 5000 până la 6700 tone, dispunând de 8 tunuri de 152 mm. Numărul submarinelor de tip mediteranean a fost spo-

(Continuare în pagina 2-a)

Importante hotărâri ale Consiliului de miniștri

Inchiderea căminului studențesc al școalei Politechnice. — S'au luat măsuri pentru intensificarea acțiunii de asistență socială. — Rezultatul recensământului medicilor

Marți, 1 Aprilie, s'a ținut un consiliu de miniștri sub președinția d-lui general Antonescu.

Au participat d-nii: general Dumitru Popescu, ministrul afacerilor interne; general Radu Rosetti, ministrul instrucțiunii, educației, cultelor și artelor; general Gh. Potopeanu, ministrul economiei naționale; general I. Sichitiu, ministrul agriculturii și domeniilor; lt.-col. N. Dragomir, ministrul coordonării și statului major economic; prof. dr. Petre Tomescu, ministrul muncii, sănătății și ocrotirilor sociale; Enric Oteteleșeanu, general Victor Iliescu și I. Sandu, subsecretari de stat la ministerul instrucțiunii, educației, cultelor și artelor; general C. Voiculescu, subsecretar de stat la ministerul muncii, sănătății și ocrotirilor sociale.

UN EXEMPLU DE MUNCA PENTRU RIDICAREA NEAMULUI

1. D. general Radu Rosetti a făcut un raport asupra inspecției făcută de d-sa împreună cu d. ministru Petre Tomescu în județul Teleorman, și asupra admirabilei realizări din punct de vedere didactic, social și sanitar constatate cu ocazia vizitării preventoriului Cervenia. Guvernul aduce mulțumiri d-lui N. Racotă, proprietarul moșiei Storobăneasa, d-rului Dăniță, medicul acestui preventoriu și membrilor corpului didactic local, pentru remarcabila operă realizată acolo în slujba educației și îngrijirii copiilor de școală. Este un exemplu de ce se poate înfăptui dacă există suflet, conștiință și muncă pentru ridicarea neamului.

INCHIDEREA CAMINULUI STUDENTESC AL ȘCOALEI POLITECHNICE

2. S'a luat act de închiderea căminului studențesc al Școalei Politechnice din cauza răspândirii unor manifeste lipsite de răspundere.

S'au dat dispoziții ca elementele cari în aceste ceasuri de grea cumpănă pentru neam nu înțeleg să-și facă datoria de români și umilesc îndatoririle sfinte ale tineretului, să fie eliminate din școală și din funcțiunile pe care le dețin, iar căminul să nu fie redeschis decât atunci când liniștea va fi complet restabilită.

INTENSIFICAREA ACȚIUNII DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ

3. Pentru intensificarea acțiunii de asistență socială în țară s'au dat dispozițiuni ca în viitoarele legi de organizare a învățământului normal și seminarial și în noua lege administrativă să se introducă dispozițiuni prin care viitorii preoți, învățători și primari vor trebui să fie instruiți și pe terenul social și sanitar. Femeile nu vor putea fi angajate ca învățătoarere sau în alte posturi la stat până când nu vor fi obținut un brevet de infirmieră sau de asistentă socială benevole. Odată aceste rezultate obținute, se va urmări coordonarea activității tuturor organelor administrative locale, sub autoritatea pretorilor și prefecților.

4. S'a hotărît ca elevii, cari au fost eliminați din școli pe bază de sentințe judecătorești, pentru că au participat la rebeliune, să aibă domicilii forțate la părinții lor, iar în cazul unei noui abateri, să fie internați în lagăre.

SITUAȚIA FONDURILOR STRĂJII ȚĂRII

5. D. general Victor Iliescu a făcut o dare de seamă asupra situației fondurilor Străjii Țării preluate de acest subsecretariat și care fuseseră administrate de fostul patrimoniu legionar. Din totalul de 120.000.000 lei, s'au găsit la început 7.500.000 lei; au fost recuperați până acum 100 milioane lei, iar pentru restul de 20 milioane, cercetarea a fost deferită justiției care va pedepsi cu asprime pe cei vinovați că și-au insușit banii statului.

6. S'a luat act că pregătirea premilitară activează cu foarte bune rezultate în localitățile unde instructorii își dau osteneala și pun suflet pentru educarea morală, patriotică și fizică a tineretului.

REZULTATUL RECENSĂMÂNTULUI MEDICILOR

7. D. prof. dr. Tomescu a prezentat rezultatul recensământului medicilor, făcut în ziua de 15 Martie: avem în țară 8403 medici, dintre cari 6991 bărbați și 1412 femei. Repartizați în raport cu origina etnică, avem: 5663 români; 2078 evrei; 491 germani, 72 unguri; 99 alte naționalități. In raport cu reședința: 5268 locuesc în cele 12 municipii, dintre cari 3118 în București; 1611 sunt stabiliți în orașe, iar 1524 în mediul rural.

ORGANIZAREA CENTRELOR DE SANATATE IN CAPITALA

8. D. ministru al sănătății a făcut o expunere asupra organizării centrelor de sănătate din Capitală, preconizând o colaborare strânsă între activitatea lor și opera de asistență și de ocrotire socială, desfășurată cu atât avânt de Consiliul operelor sociale. Centrele de sănătate, bine instalate și organizate, își vor continua activitatea lor, amplificând-o, după aceste norme. Cele slabe se vor reorganiza, fuzionându-se mai multe la un loc; în raport cu nevoile asistenței publice.

9. Pentru ca organizarea sanitară a țării să aibă personalul auxiliar, de care se simte mare nevoe, s'a hotărît să se reorganizeze întreg învățământul sanitar auxiliar, în special școlile de surori și de moașe, mărindu-se capacitatea lor actuală și înființându-se noui școale.

REZULTATUL UNOR INSPECȚII

10. D. general Dumitru Popescu a făcut un raport asupra celor constatate în cele 19 județe inspectate de d-sa și de d. subsecretar de stat general Ioan Popescu. D-sa a arătat că au fost găsite cu această ocazie comune care n'au mai fost inspectate de la război încoace, nici de prefecți, nici de miniștri. Acum situația este mulțumitoare; prefecții și primarii sunt animați de dorința de a face bine. S'a menționat cazul d-lui general Rășcanu, primarul din Vaslui și al d-lui Răducan, primarul din Alexandria, care au renunțat la salariile lor, tocmai pentru a sprijini mai mult opera de bună administrare locală.

11. D. general Voiculescu a făcut o dare de seamă asupra cercetărilor întreprinse de d-sa în Valea Jiului. S'a constatat că situația se prezintă mulțumitor din punct de vedere economic, social și sanitar.

INTREVEDEREA FUEHRERULUI CU D. MATSUOKA

In cabinetul său dela noul cancelariat, Führerul se întreține cu ministrul de externe al Japoniei

Naționalizarea orașelor

Subliniind importanța decretului lege prin care se expropriază anumite imobile urbane evreești, am arătat că nu poate fi citat un argument mai temeinic decât publicând proporția, la orașe, a clădirilor intrate în stăpânire evreiască în ultimele decenii.

Naționalizarea orașelor a devenit o necesitate indiscutabilă; în ce privește modalitățile stabilite de legiuitor ele se împletesc cu acea însușire organică a românilor, cari au pus mereu ideea de omenie mai presus de interesele lor, mai presus de interesele naționale chiar, idee zugrăvită de cifrele statistice oficiale cu privire la penetrația evreiască: la 1831 erau în Muntenia și Moldova 31000; la 1838 80.000, iar la 1900—după statistica lui Kolescu—care nu poate fi bănuit de antisemitism — aveam 269.015 evrei.

Incă de la 1877, românii au văzut pericolul și față de pretenția oaspeților, de abea posiți la noi, de a li se acorda cetățenia în masă, Ion Brătianu da în acei an un interview ziarului „Deutsche Zeitung" în care arată: „Sunt evrei de naționalitate rusească de calitatea cea mai rea. Din zece contravenitori la impozite, nouă erau evrei. Fiecare evreu din clasa de jos se declară îndată ce are un conflict cu autoritatea locală, supus austriac.

Avem la noi evrei ce au venit din afară pentru a scăpa de conscripția militară. Nu vreau ca România să devină un refugiu de răi cetățeni".

De la 1867, când francezul Desjardins — care a făcut o călătorie prin Moldova— vorbește despre tendințele de acaparare a vieții economice și a bunurilor autohtonilor, ajungem la statistica de acum 10 ani care este mai mult decât alarmantă: MERGEAM PE PANTA COMPLETEI DESNAȚIONALIZARI a bunurilor orășenești.

Regretatul ziarist Gheorghe Rădulescu (Archibald) a avut în 1925 răbdarea și curiozitatea să cerceteze câteva străzi din București și a publicat la vreme rezultatul anchetei, cu nume precise, în ce privește situația prăvăliilor, evitând firește calea Griviței, Văcărești ori Dudești. In calea Moșilor, din 357 magazine, numai 40 românești.

In Lipscani din 119, 23 românești din care 7 bănci. In calea Victoriei situația e la fel și concluzia e că pe 3 kilometri lungime sunt 700 evrei și 80 negustori români.

O statistică efectivă a proprietății, după normele de mai sus, trebue să vină să completeze argumentele juridice și naționale, cari justifică pe deplin dorința de a reda orașelor caracterul românesc prin stăpânirea imobiliară.

Ținând seama de situațiunea economică moștenită din trecut în acest domeniu, legiuitorul a statornicit ca realizarea reformei să se facă treptat spre a nu produce nici un dezechilibru.

Temeiul însuși al dreptății poate fi exemplificat ori când pentru că istoria dovedește că evreii veniți de aiurea nu au ocupat locuri „libere", ci au desființat, grație metodelor lor cunoscute, clasa veche negustorească a autohtonilor, și dovezile abundă dela protestul breaslei blănarilor

(Continuare în pag. 2-a)

Atitudinea Iugoslaviei comentată la Berlin

Ce se spune despre vizita d-lui Eden la Belgrad

Prin telefon dela corespondentul nostru din Berlin

Berlin, 1 Aprilie. — Dela sosirea d-lui Eden la Belgrad, fapt desmințit însă de forurile autorizate din capitala Iugoslaviei, situația acestei țări a început să se complice.

Știrile sosite în această privință la Berlin sunt publicate cu mare lux de amănunte de presa germană, ceeace e în contrazicere cu atitudinea de până acum a acesteia.

Se recunoaște în capitala Reichului că situația e extrem de încordată și se complică pe zi ce trece.

După știrile de până acum, persecuția împotriva germanilor din Iugoslavia a luat o formă acută, ceeace va provoca de sigur o intervenție energică a Reicului.

Rămâne de văzut ce măsuri se vor lua.

Și în ce privește politica externă a Iugosloviei, această țară va trebui să-și precizeze atitudinea.

Germania stă pe punctul de vedere că pactul tripartit rămâne în vigoare și că Iugoslavia trebue să-și respecte angajamentele luate.

Vizita d-lui Eden la Belgrad și probabil și aceea a generalului Dill e considerată ca fiind de mult pregătită, existând temerea că intervențiile d-lui Eden vor provoca o desfășurare fatală a situației.

Din Bulgaria și Ungaria, se anunță că știrile despre mobilizarea din Iugoslavia sunt urmărite acolo cu multă atenție, fără să se facă însă comentarii.

La Berlin, se spune că mobilizarea armatei iugoslave va avea ca urmare constituirea a noui fronturi de război.

Faptul nu s'a produs încă, însă de oarece Anglia continuă să activeze la Belgrad, s'ar putea conta pe intrarea Iugoslaviei în război.

La Berlin, a produs mare impresie faptul că d. general Antonescu a dat ordin autorităților să dea azil germanilor din Iugoslavia refugiați în România, ceea ce e considerat ca o dovadă a relațiilor de sinceră prietenie dintre cele două state.

Știrea că guvernul sovietic ar fi felicitat pe cale telegrafică guvernul iugoslav se desminte, astfel că orice comentariu în această privință e de prisos.

*

Sechestrarea vaselor germane și italiene din porturile americane a produs indignare la Berlin.

Presa germană n'a luat însă niciun fel de atitudine în această chestiune.

IN DRUM SPRE CASA ALBĂ

Paza președintelui Roosevelt